

Strateški razvojni program Općine Hrvatska Dubica za period 2015. – 2020. godine

Rujan 2015.
Hrvatska Dubica
Nove mogućnosti d.o.o., Konzultant: mr.sc. Tomislav Lneniček dipl.ing.

***Odluka Općinskog vijeća o izradi
Strateškog razvojnog programa
Općine Hrvatska Dubica***

**KLASA: 302-02/15-01/01
URBROJ: 2176/10-02-15-03
U Hrvatskoj Dubici, 15.04.2015.**

Naziv projekta:

**Strateški razvojni program Općine Hrvatska
Dubica**

Vremenski rok projekta:

2015. – 2020.

Naručitelj projekta:

Općina Hrvatska Dubica

Pravna osoba nositelj projekta:

**Nove mogućnosti d.o.o. Vukovarska 10/6,
Lipik**

Konzultant na projektu:

mr. sc. Tomislav Lneniček dipl. ing.

Partnersko vijeće na izradi i provedbi:

**Tomislav Mateljak, predsjednik
Dario Abaza, član
Ružica Karagić, članica
Vesna Mastelić, članica
Slavko Lončar, član**

Održana javna rasprava:

Dana, 01.07.2016.

***Strateški razvojni program Općine
Hrvatska Dubica usvojen na sjednici
Općinskog vijeća:***

**KLASA: 302-02/15-01/01
URBROJ: 2176/10-02-16-64
U Hrvatskoj Dubici, 26.07.2016.**

UVODNA RIJEČ OPĆINSKOG NAČELNIKA

Općina Hrvatska Dubica kao i sve jedinice lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalne djelatnosti
- brigu o djeci
- socijalna skrb
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport
- zaštitu potrošača
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša
- protupožarnu i civilnu zaštitu
- promet na svom području

Strateški razvojni program kao strateški dokument utvrđuje prioritete razvoja i pomaže usmjeriti resurse kako bi se oni što efikasnije upotrijebili u funkciji razvoja cestovne, komunalne i društvene infrastrukture te stvaranje uvjeta za održivi razvoj gospodarstva i poduzetništva, a sve sa ciljem ostanka stanovništva na ovim prostorima.

Svrha izrade ovog Strateškog razvojnog programa je definirane projekte u ovom dokumentu financirati iz fondova Europske unije.

Općinski načelnik
Tomislav Mateljak

Sadržaj

1. UVOD.....	5
2. POLAZIŠTE	6
3. METODOLOŠKI PRISTUP	8
4. SAŽETAK STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA	10
5. ANALIZA STANJA	12
5.1. POVIJESNI PRIKAZ.....	12
5.2. GEOPROMETNI POLOŽAJ.....	14
5.3. KLIMATSKA OBILJEŽJA.....	15
5.4. SOCIO-DEMOGRAFSKA STRUKTURA	15
5.5. GOSPODARSKI PREGLED	17
5.6. STANJE INFRASTRUKTURE	25
5.6.1. Cestovna infrastruktura.....	25
5.6.2. Komunalna infrastruktura	25
5.6.3. Društvena infrastruktura	27
5.7. LOKALNA SAMOUPRAVA	28
5.8. REZULTATI ANKETNOG UPITNIKA	29
6. VIZIJA RAZVOJA.....	30
7. SWOT ANALIZA	31
8. DUGOROČNI CILJEVI, RAZVOJNI PRIORITETI, MJERE I AKTIVNOSTI	31
9. KATALOG PROJEKTNIH IDEJA.....	33
10. POVEZIVANJE S OPĆINSKIM PRORAČUNOM	39
11. KOMENTARI JAVNE RASPRAVE.....	40
12. PROVOĐENJE, PRAĆENJE I AŽURIRANJE.....	42

1. UVOD

Općina Hrvatska Dubica ugovorila je s tvrtkom Nove mogućnosti d.o.o. iz Lipika izradu Strateškog razvojnog programa Općine Hrvatska Dubica (u nastavku: SRP) za vremenski period od 2015. do 2020. godine. Tvrtka Nove mogućnosti d.o.o. je angažirana sukladno prihvaćenoj ponudi broj 131/2015 i potpisanog ugovora sklopljenog temeljem ponude, a ugovor je urudžbiran kao KLASA: 300-02/15-01/01 i URBROJ: 2176/10-01-15-15 te je potpisan 27.04.2015. godine. Glavni i odgovorni konzultant na provedbi izrade SRP-a Općine Hrvatska Dubica je mr.sc. Tomislav Lneniček dipl. ing. imenovan od strane tvrtke Nove mogućnosti d.o.o.

Općina Hrvatska Dubica financirat će izradu SRP-a iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u omjeru 85% EU i 15% RH, temeljem natječaja otvorenog od strane Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Na temelju Programa Ruralnog razvoja mjere 7. "Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima", a podmjera 7.1. "Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti". Točnije operacija 7.1.1. "Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave".

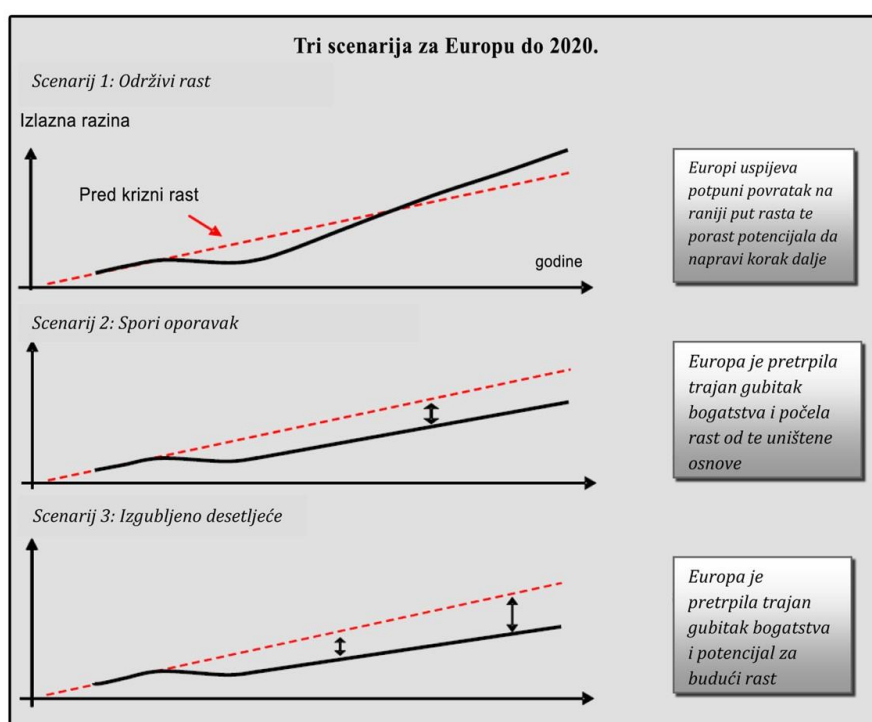
Plan je u SRP-u definirati strateške razvojne projekte koji bi se financirali sredstvima iz EU fondova i nadležnih ministarstava te na taj način racionalnije upravljati proračunskim sredstvima Općine Hrvatska Dubica.

Nakon višegodišnjeg, ne samo slabog rasta, nego čak i nazadovanja gospodarskog kao i društvenog života na području Republike Hrvatske, ubrzani razvoj se nameće kao nužnost. Dosadašnji centralizirani načini razvoja „odozgo“ nije pokazao značajnije rezultate i stoga je nužno početi s održivim razvojem „odozdo“, koji se temelji na gospodarskom razvoju, zaštiti okoliša i društvenoj pravednosti, od razine jedinica lokalne samouprave, preko županija do državne razine. Takvim razvojem usvajamo tržišnu demokraciju, sva njezina načela, osobito načelo supsidijarnosti, koje nalaže da viša razina ne radi ono što dobro može učiniti niža razina.

Odgovor na pitanje: „Čime će svaka lokalna jedinica, doprinijeti ukupnom razvoju države?“, nisu samo skupovi želja, nego realno stručno i znanstveno utvrđeni razvojni putovi do ciljeva utvrđenih od strane konzultanta i partnerskog vijeća koji sudjeluje u izradi SRP-a.

2. POLAZIŠTE

"Europi je ostavljen jasan, ali težak izbor - ili se zajednički suočiti s neposrednim izazovom oporavka i dugoročnim izazovima – globalizacijom, pritiskom na resurse, starenjem – kako bismo nadoknadili nedavne gubitke, povratili konkurentnost, potakli produktivnost i stavili EU na put prema napretku „održiv oporavak“ ili nastaviti u sporom i uglavnom nekoordiniranom ritmu s reformama i tako riskirati da završimo s trajnim gubitkom bogatstva, tromim postotkom rasta „tromi oporavak“ koji može dovesti do visokih stopa nezaposlenosti, socijalne bijede, relativnog pada na svjetskoj sceni „izgubljeno desetljeće“."¹

Izvor: EUROPA 2020, Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

Identičnom strategijom moraju se suočiti svi čimbenici održivog razvoja Općine Hrvatska Dubica, a glavni argument je prošlih deset godina koje gospodarski gledano nisu iskorištene u potpunosti.

Potrebna je usklađenost SRP-a s nacionalnim Programom Vlade RH za mandat 2011. – 2015., a taj program se temelji na sljedećim točkama:

- rast BDP-a i zapošljavanje na temelju novoga investicijskoga ciklusa, rasta proizvodnje i konkurentnosti, nove industrijalizacije, izvoza i domaće potražnje,
- održivi rast proračunskih prihoda, uz dovođenje proračunskih rashoda u skladu s fiskalnim kapacitetima i razvojnim potrebama, posebno troškova

¹ EUROPA 2020. – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

javne uprave, materijalnih troškova, subvencija i transfera lokalnoj samoupravi,

- snažno ulaganje u znanje i obrazovanje, bitne čimbenike gospodarskoga i društvenog razvoja zemlje,
- uklanjanje korupcije iz svih tijela javne vlasti i konačna uspostava djelotvornoga i pravednog pravosuđa,
- učinkovite državne uprave i odgovornoga upravljanja javnim poduzećima i državnom imovinom,
- reforma poreznoga sustava u smjeru poreznoga rasterećenja na ulaznoj strani proizvodnje radi poticanja investiranja, reinvestiranja i troškovne konkurentnosti te pomicanja poreznoga tereta od rada prema kapitalu, radi veće socijalne pravednosti poreznoga sustava,
- konsolidacija javnih financija, uz osiguranje uvjeta za smanjenje nelikvidnosti i uredan platni promet,
- decentralizacija financijskih prihoda i povećanje ovlasti lokalne i regionalne samouprave te uravnoteženje regionalnoga razvitka,
- usklađivanje osnovnih poluga razvoja, kao što su energetika, prometna infrastruktura, zaštita okoliša, proizvodnja hrane, turizam i obrazovanje, s učinkovitim korištenjem fondova EU-a koji nam stoje na raspolaganju upravo u tim područjima,
- zaštita radničkih prava i prava na poštenu plaću za pošten rad, povećanje konkurentnosti tržišta rada te održavanje sustava socijalne skrbi u funkciji osiguranja jednakih šansi za najosjetljivije društvene skupine,
- unapređenje mirovinskoga sustava uklanjanjem nedostataka i nepravdi te uvođenje dugoročno održivih kriterija za stjecanje i ostvarivanje mirovinskih prava, uspostava i održavanje solidarnoga, učinkovitog i svima dostupnog zdravstvenog sustava.

Tijekom izrade SRP-a vodilo se računa o usklađenosti sa Strateškim razvojnim dokumentima Sisačko - moslavačke županije i to:

- Razvojnom strategijom Sisačko – moslavačke županije za razdoblje 2015.-2020.,
- Strategijom razvoja turizma Sisačko – moslavačke županije za razdoblje 2014. – 2020.,
- Poljoprivrednom razvojnom strategijom Sisačko – moslavačke županije,
- Strategijom razvoja ljudskih potencijala Sisačko – moslavačke županije.

Isto tako, Općina Hrvatska Dubica je član Lokalne akcijske grupe UNA.

SRP je usklađen sa strateškim dokumentima Europske unije, Programom Vlade RH 2011. – 2015., Županijskom razvojnom strategijom 2011.-2013.

Upravo zbog toga u izradi SRP-a vodilo se računa da je isti usklađen sa strategijama Europske unije te da dugoročni ciljevi razvoja budu ujedno i promidžba Europskog sustava vrijednosti.

3. METODOLOŠKI PRISTUP

SRP se izrađuje sukladno Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija ("Narodne novine" broj: 53/10.). Također se koristi i Vodič za izradu strateških razvojnih programa na lokalnoj razini izrađenog od strane Ekonomskog instituta, Zagreb i GTZ-a, te Priručnik za gospodarski razvoj u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. SRP se također radi prema Uputi za izradu strateških planova izdanoj od strane Ministarstva financija. SRP je usklađen sa Županijskom razvojnom strategijom kao strateškim razvojnim dokumentima posebnih područja kao što su Parkovi prirode ili zaštićena područja po Naturi 2000.

Model SRP-a zasnovan je na konceptu prepoznavanja vlastitih resursa i mogućnosti aktiviranja lokalnog poduzetničkog potencijala te predstavljanjem lokalnih resursa i mogućnosti za investitore, a s ciljem stvaranja balansa i sinergije između ova dva razvojna pristupa.

U sklopu izrade SRP-a provest će se dva istraživanja, jedno sekundarno o stanju u gospodarstvu i drugo primarno kroz anketni upitnik i intervju s važnijim namjerama i pregledu stanovništva na području Općine Hrvatska Dubica. Sukladno rezultatima tih istraživanja izvršiti će se definiranje dugoročnih ciljeva, razvojnih prioriteta i konkretnih mjera s planovima aktivnosti te izvorima financiranja u proračunu Općine Hrvatska Dubica, prema različitim djelatnostima i potrebama svih sudionika u procesu izrade, a kasnije i provedbe SRP-a.

Proces izrade SRP-a teži zajedničkom međusektorskom dogovoru i zajedničkom definiranju razvojnih prioriteta, obzirom da zajednicu u tržišnom gospodarstvu čine tri sektora:

- Privatni sektor – gospodarski subjekti koji za cilj imaju ostvarivanje profita, a država ih kroz poreznu politiku nastoji razvojno usmjeriti, a isti je jedina razvojna komponenta društva,
- Javni sektor – sve institucije i razine vlasti kojima je prvenstveni cilj stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva,
- Nevladin sektor – prije svega interesni sektor, a u našem slučaju udruženje obrtnika i udruga malih poduzetnika koji je najčešće balans privatnoga i javnog sektora.

Lokalna samouprava, da bi mogla odrediti lokalne ciljeve i provesti odabrane razvojne projekte (definirane u katalogu projektnih ideja), mora dobiti smjernice osposobljenoga Stručnog tima. Stručni tim upravlja izradom i predstavlja SRP partnerskom vijeću koje čine svi predstavnici gospodarskoga, javnoga i civilnog sektora. Dakle, mora se ostvariti trajno vertikalno institucionalno i neinstitucionalno partnerstvo uprave, struke i šire javnosti. Potrebno je ostvariti suradnju lokalne

samouprave i privatnog sektora u svrhu izrade i provedbe lokalnih razvojnih projekata.

Partnerstvo se rukovodi načelima konsenzusa, jednakosti i transparentnosti. Operativno, osmišljeno i trajno horizontalno i vertikalno partnerstvo, mobilizacija su svih postojećih snaga, a poglavito struke, na zajedničkim razvojnim projektima Općine Hrvatska Dubica s ciljem stvaranja kvalitetne poduzetničke, investicijske i poslovne klime.

SRP je dokument u kojemu su implementirane zajednički definirane i dogovorene aktivnosti, dokument koji je usklađen s određenim nacionalnim razvojnim strategijama i programima te regionalnim operativnim planovima i mikro regionalnim planovima na razini županija i mikroregija. Usklađenost ovih razvojnih dokumenata je vrlo jak argument i osigurava relevantnost za dobivanje centraliziranih sredstava, ali i prepoznavanje interesa te pristup prema međunarodnim izvorima financiranja.

Izradom SRP-a, prvenstveno kroz organizaciju i suradnju gospodarskih subjekata na području Općine Hrvatska Dubica, gospodarsku aktivnost kroz razvoj poduzetništva, stvaranje novih radnih mjesta i povećanje izvornih prihoda u proračunu, a kroz kvalitetno osmišljavanje razvojnih projekata osigurati povećanje prihoda od pomoći iz zemlje i inozemstva, a tu se misli na financijska sredstva nadležnih ministarstava i EU fondova.

4. SAŽETAK STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

VIZIJA OPĆINE HRVATSKA DUBICA - Održivi razvoj zasnovan na razvoju ruralnog turizma, poduzetništva i obrtništva te tradicionalnoj i ekološkoj poljoprivredi, cestovnoj, komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

DUGOROČNI CILJ 1:

Razvoj ruralnog turizma, turističke ponude i razvoj turističke destinacije

Razvojni prioritet 1.

Razvoj ruralnog turizma

Mjere 1. Razvoj ruralnog turizma

Aktivnosti:

- I. Identifikacija proizvoda i usluga ruralnog turizma
- II. Osmišljavanje i razvoj ponude ruralnog turizma
- III. Sanacija i uređenje postojeće etno kuće i izgradnja nove etno kuće
- IV. Izgradnja vodenice na Uni
- V. Promocija ponude ruralnog turizma

Razvojni prioritet 2.

Razvoj turističke ponude

Mjere 1. Uređenje turističke destinacije

Aktivnosti:

- I. Razvoj turističkih događaja i manifestacija
- II. Razvoj turističke prepoznatljivosti
- III. Uređenje naselja Hrvatske Dubice (urbana estetika)
- IV. Izrada turističkih putokaza i promotivnih materijala

Mjere 2. Zaštita okoliša i kulturne baštine

Aktivnosti:

- I. Izgradnja memorijalnog prostora žrtvama u Domovinskom ratu - Hrvatski dom Bačin
- II. Sanacija divljih deponija
- III. Uređenje obale rijeke Une (šetnica)

DUGOROČNI CILJ 2:

Razvoj poduzetništva i obrtništva, ekološke i tradicionalne poljoprivrede i povezivanje OPG-a

Razvojni prioritet 1.

Razvoj poduzetništva

Mjera 1. Razvoj poduzetništva

Aktivnosti:

- I. Identifikacija postojećih i potencijalnih poduzetnika
- II. Odlazak na studijsko putovanje, ruralni turizam, poljoprivredna proizvodnja i ostalo
- III. Razrada poduzetničkih ideja i izrada poslovnih planova
- IV. Pronalazak izvora financiranja i realizacija projekata
- V. Praćenje poslovanja poduzetnika tijekom 12 mjeseci

Razvojni prioritet 2.

Razvoj ekološke i tradicionalne poljoprivredne proizvodnje

Mjera 1. Poticanje tradicionalne i ekološke poljoprivredne proizvodnje

Aktivnosti:

- I. Identifikacija postojećih ekoloških i tradicionalnih poljoprivrednih proizvođača OPG-a
- II. Identifikacija površina, kultura i kapaciteta proizvodnje OPG-a
- III. Izrada kataloga ekološke i tradicionalne poljoprivredne proizvodnje, opis i količine ukupne proizvodnje na području Općine.

DUGOROČNI CILJ 3:

Razvoj cestovne, komunalne i društvene infrastrukture

Razvojni prioritet 1.

Izgradnja i/ili rekonstrukcija cestovne infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja i/ili rekonstrukcija nesvrstanih cesta i ulica

Aktivnosti:

- I. Identificirati nerazvrstane ceste i ulice u Općini
- II. Izrada projektne dokumentacije za nerazvrstane ceste i ishođenje građevinskih dozvola
- III. Prijava projekata na natječe EU fondova i nadležnih ministarstva
- IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

Razvojni prioritet 2.

Izgradnja komunalne infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja vodoopskrbe

Aktivnosti:

- I. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju vodoopskrbe i ishođenje građevinske dozvole
- II. Prijava projekta na natječe EU fondova i nadležna ministarstva
- III. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- IV. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

Razvojni prioritet 3.

Povezivanje poljoprivrednih proizvođača OPG-a u udruge, proizvođačke organizacije i/ili klustere

Mjera 1. Povezivanje poljoprivrednih proizvođača, OPG-a u udruge, proizvođačke organizacije i/ili klustere

Aktivnosti:

- I. Identifikacija zainteresiranih vlasnika OPG-a*
- II. Operativno organiziranje OPG-a*
- III. Zakup štanda na tržnici u Sisku i ostalim područjima RH.*

Mjera 2. Izgradnja sustava odvodnje

Aktivnosti:

- I. Identifikacija naselja za izgradnju sustava odvodnje*
- II. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacije i ishođenje građevinske dozvole*
- III. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva*
- IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a*
- V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava*

Razvojni prioritet 3.

Izgradnja društvene infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja društvene infrastrukture

Aktivnosti:

- I. Identifikacija projekta izgradnje društvene infrastrukture*
- II. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju i ishođenje građevinske dozvole*
- III. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva*
- IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a*
- V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava*

5. ANALIZA STANJA

5.1. POVIJESNI PRIKAZ²

Općina Hrvatska Dubica smjestila se uz lijevu obalu rijeke Une uz samu granicu s BiH, između općine Jasenovac i Sunja, te grada Hrvatska Kostajnica. Hrvatska Dubica ima daleku povijest, no zbog ratnih razaranja koja su rijetko zaobilazila ovaj kraj malo je ili uopće nema sačuvanih izvornih zapisa, spomenika, fotografija koji bi svjedočili o dalekoj dubičkoj prošlosti. Dubica se spominje već 1239. godine prilikom izmirenja kralja Kolomana s Templarima i vraćanja nekih templarskih posjeda. Mjesto Dubicu spominje povelja izdana 1240. godine u Dubici, u kojoj meštar Templara Jakov nastupa kao svjedok u prodaji neke zemlje u Dubici.

Uređenje Dubice kao grada donosi povelja izdana u Dubici 1244. godine u kojoj dubički sudac Ernež sa svim došljacima dubičkim daje i omeđuje Pavlinima zemlju, pokoravajući se molbi kralja Kolomana. Iste godine Pavlini, katolički pustinjački red, grade samostan i crkvu Sv. Dominika na desnoj obali rijeke Une na dubovima (hrastovima). Vjeruje se da je Dubica po dubovima i dobila ime.

Kaštel Dubicu s njegovim službenicima spominje povelja izdana u Dubici 1256. godine, kojom Bela IV potvrđuje Babonjićima njihove posjede. Templari su gospodari Dubice do svog ukinuća 1312. godine, nakon čega kaštel Dubica i dubička župa prelaze u ruke Vitezova Svetog Ivana Jeruzalemskog. U Dubici se spominje i dominikanski samostan koji je bio podignut u čast Svetog Nikole. Dubica kao sjedište županije sa svojim kaštelom, katoličkom župom i sa tri samostana: templarskim, pavlinskim i dominikanskim, dovoljno je svjedočanstvo, kako je Dubica u predtursko vrijeme bila značajno mjesto na desnoj obali rijeke Une kao raskrižje putovima već u rimskom carstvu. Prostor današnje Hrvatske Dubice pripadao je Dubičkom arhiđakonatu. Najstariji sačuvani popis crkvenih župa Zagrebačke biskupije iz godine 1334. dosta jasno definira položaj Dubičkog arhiđakonata u međurječju Save, Une, Ukrine i Vrbanje, uz mala odstupanja preko tih granica. Obuhvaćao je tri crkvena dekanata (okrug, kotara): dubički, vrbaski, sanski. Dubički crkveni dekanat na početku 14. st. obuhvaćao je prostor općine Hrvatske i Bosanske Dubice, sjeveroistočnu polovicu kostajničke općine (bez grada Kostajnice), južni dio Općine Novska i cijelo sunjsko područje.

Turska osvajanja i napadi dosegli su i do Dubice 1461. godine kada je Dubica prvi put napadnuta nisu pošteđela ni jednu katoličku crkvu, samostan, dvorac ili tvrđavu na prostoru Dubičkog arhiđakonata. Brojni katolički crkveni objekti utjecajem osvajača adaptirani su u džamije i pravoslavne crkve. Hrvatsko katoličko pučanstvo u početku turskih osvajanja ostaje na svojim ognjištima, no neprestane krvave

² Izvor: <http://www.lag-una.hr/hrvatska-dubica.html> 28.10.2015.

borbe dovode do značajnih promjena u etničkom i vjerskom sastavu stanovništva. Jedan dio starosjedilačkog stanovništva je izbjegao, drugi je odveden u tursko ropstvo, treći je prešao na islam, četvrti se iselio u zapadne hrvatske krajeve, Sloveniju, Austriju, Ugarsku, Slovačku, a peti je prešao na pravoslavlje.

Turska osvajanja, pljačkanja i razaranja, te pokušaj uništenja katoličanstva trajao je dug niz godina. Povremeni predah hrvatskome narodu omogućile su pobjede nad tursko vlaškim osvajačima. Jedan od njih je i velika pobjeda hrvatskog bana Petra Berislavića kod Dubice 18. kolovoza 1513. godine. Turci su Dubicu osvojili 4. travnja 1538. godine kada Dubica postaje njihovo jako uporište u 16. i 17. stoljeću. Dubicu je oslobodio ban Nikola Erdödi u ratu 1687-88. godine, ali je mirom u Karlovcima 1699. godine vraćena Turcima. Ponovo je oslobođena 1717. godine i pripala zagrebačkom Kaptolu, pa su kanonici bili i dubički kapetani. Na dubičkom području 1728. godine bilo je 465 kuća i živjelo je 3246 stanovnika. Mirom u Beogradu 1739. čitava desna obala Une je vraćena Turskoj i izgrađena je na lijevoj obali Une nova Hrvatska Dubica.

Da želja za uništenjem katoličanstva na ovom dijelu Pounja ne jenjava svjedoči povijest 20-og stoljeća. Raspadom Austrougarske monarhije Hrvatska Dubica ulazi u sastav Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Od tada ovaj kraj mijenja demografsku sliku. Drugi svjetski rat ostavio je krvav trag posebno na kraju kada na Križnom putu stradaju mnogi Hrvati.

Domovinski rat započet 1991. godine od strane srpskog agresora potpomognutog snagama JNA, progonstvo i vrijeme okupacije Općine Hrvatska Dubica zarezali su duboke rane hrvatskom puku. Iza 16. rujna 1991. godine Hrvatska Dubica okupirana je od srbočetničkih paravojnih snaga, a većina stanovništva Hrvatske Dubice, Baćina i Cerovljana odlazi u progonstvo.

Prognani Hrvati razasuti diljem Hrvatske, pet godina sa čežnjom su iščekivali dan povratka u svoje domove. Osvanuo je i taj dan 4. kolovoza 1995. godine kada je vojno-redarstvenom akcijom "Oluja" oslobođena Hrvatska Dubica. Prvi susret mještana s nizom zgarišta i ruševina domova, sakralnih objekata, kompletno uništenom infrastrukturom, otkrivanje masovne grobnice u naselju Baćin, najveće na Banovini, druga masovna grobnica po broju žrtava u RH, gdje je ekshumirano 56 civilnih žrtava Domovinskog rata, nije uništilo želju za povratkom, nego je naprotiv tu želju samo pobudilo.

Školstvo u Dubici je vrlo starog datuma. Organizirana nastava u okviru crkvene nastave datira od kraja 18. st. Izvorni zapisi o školstvu ne postoje jer je najstarija školska spremnica izgorjela u velikom požaru 1882. godine. Dobrovoljno vatrogasno društvo Hrvatska Dubica osnovano je 1881. godine, te funkcionira i danas.

5.2. GEOPROMETNI POLOŽAJ

Općina Hrvatska Dubica prostire se na 131 km² u jugoistočnom dijelu Sisačko-moslavačke županije u kontinentalnom području između rijeke Save i Une, uz samu granicu s Bosnom i Hercegovinom između općine Jasenovac i Sunja, te grada Hrvatska Kostajnica. Općina Hrvatska Dubica graniči:

- na jugu s Bosnom i Hercegovinom
- na istoku s Općinom Jasenovac
- na zapadu s Gradom Hrvatska Kostajnica
- na sjeverozapadu s Općinom Sunja.

5.3. KLIMATSKA OBILJEŽJA

Na području Općine Hrvatska Dubica vlada tip umjereno-kontinentalne klime, čija su glavna obilježja: umjereno hladna zima, topla ljeta i pretežito povoljan raspored oborina. Kontinentalna klima očituje se i u izrazitom porastu temperature zraka u proljetnim mjesecima, tijekom ožujka i travnja.

Nakon travnja temperatura zraka raste polaganije do mjeseca srpnja da bi u idućim mjesecima blago opadala do listopada, a izrazitiji pad primjećujemo od listopada na studeni.

Zima je najhladnije godišnje doba sa srednjom vrijednosti temperature zraka 3,8°C, dok je ljeta najtoplije godišnje doba sa srednjom vrijednošću temperature 19,9°C. Proljeće i jesen su podjednako topli. Prosječna vrijednost temperature zraka za vegetacijsko razdoblje iznosi 17,1°C. Najviše naoblake je u zimskom periodu i to u mjesecu siječnju i prosincu, dok je najmanja naoblaka u srpnju i kolovozu.

5.4. SOCIO-DEMOGRAFSKA STRUKTURA

Tabela 1. Pregled stanovništva i kućanstava te gustoće naseljenosti po Popisima stanovništva, Izvor DZS

Područje	Površina	Stanovništvo		Kućanstva		Gustoća naseljenosti
	km ²	2001.	2011.	2001.	2011.	
RH	56.594	4.437.460	4.284.889	1.477.377	1.519.038	75,7
SISAČKO MOSLAVAČKA	4.463,10	185.387	172.439	65.269	62.601	38,6
OPĆINA HRVATSKA DUBICA	131,65	2.341	2.089	859	804	15,87

Županija Sisačko - moslavačka veličine je 4.463,1 km² s gustoćom naseljenosti od 38,60 %. Po popisu stanovništva 2001-2011 vidimo da je stanovništvo županije u opadanju kao i broj kućanstava. Općina Hrvatska Dubica veličine je 131,65. km² s gustoćom naseljenosti 15,87 stanovnika na km² što je vidljivo iz tabele 1. Broj stanovništva i kućanstava se smanjuje u zadnjih deset godina, uzrok tome je nerazvijeno gospodarstvo, te mali broj radnih mjesta, a mladi su na odlasku.

Tabela 2. Spolna i struktura stanovništva po naseljima popis, izvor DZS 2011.

Naselje	Broj stanovnika					2011.	
	0-19	20-39	40-59	60-79	80 i više		
						M	Ž
Bačin	41	35	71	53	17	103	114
Donji Cerovljani	12	12	21	28	3	35	41
Gornji Cerovljani	7	16	36	31	9	46	53
Hrvatska Dubica	174	246	293	274	53	503	537
Slabinja	97	75	103	59	14	180	168
Živaja	85	58	65	80	21	134	175
Općina Hrvatska Dubica	416	442	589	525	117	1001	1088

U tabeli 2. vidljivo je da Općina Hrvatska Dubica ima 2.089 stanovnika od toga 1001 muški stanovnik, a 1088 ženskih stanovnika. Vidimo, također da prevladava stanovništvo dobi od 40-59g. Mlađih do 19 godina Općina Hrvatska Dubica ima 416, od 20-39 ima ih 442. Od 60-79 su osobe koje su pred mirovinu ili u mirovini. Osobe koje su već duboko u trećoj dobi od 80 g i više ima ih 117.

Tabela 3. Kvalifikacijska struktura stanovništva, izvor DZS 2011.

Područje	Ukupno	Bez škole	1-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednje škole	Stručni studij	Sveučilišni studij	Magisterij	Doktorat
Sisačko moslavačka	147.426	4.419	16.503	34.796	76.152	7.073	7.988	303	82
Hrvatska Dubica	1.785	67	307	437	857	75	39	2	1

U tabeli 3. prikazana je kvalifikacija strukture stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji i Općini Hrvatska Dubica, te je vidljivo da najveći broj stanovnika ima završenu srednju školu. U Sisačko-moslavačkoj županiji 4.419 stanovnika je bez škole, od 1-7 razreda završilo je njih 16.503, osnovnu školu, a 34.796 stanovnika županije ima završenu samo osnovnu školu, te najviše stanovnika ima završenu srednju školu njih 76.152. Stručni studij završilo je 7.073 stanovnika, sveučilišni studij završilo je 7.988 stanovnika, te ima 303 magistra i 82 doktora znanosti. Promatrajući stanje u Općini Hrvatska Dubica vidljivo je u tabeli 3. da od ukupnog broja 1.785 stanovnika njih 67 je bez škole, a osnovnu školu od prvog do sedmog razreda ima završeno 307 stanovnika, dok je osnovnu školu završilo 437 stanovnika. Srednju školu je završilo 857 stanovnika, te stručni studij 75 stanovnika, a sveučilišni studij ima završeno 39 stanovnika. Dvije osobe su stekle zvanje magistra, a jedna doktora znanosti.

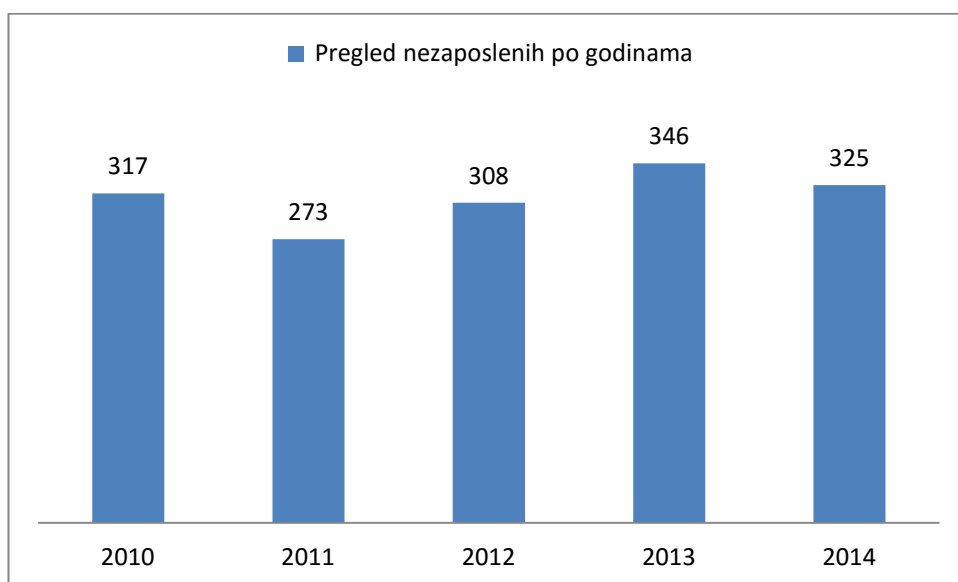
5.5. NEZAPOSLENOST

Tabela 4. Prikaz nezaposlenih po godinama, izvor Općina Hrvatska Dubica

Godina	2010	2011	2012	2013	2014
Općina Hrvatska Dubica	317	273	308	346	325

U tabeli 4. prikazana je nezaposlenost po godinama, te vidimo da je najveći broj nezaposlenih bio u 2013. godini, dok u 2014. godini dolazi do neprimjetnog smanjenja nezaposlenosti na području Općine Hrvatska Dubica.

Grafikon 1. Prikazuje nezaposlenost osoba na području Općine Hrvatska Dubica

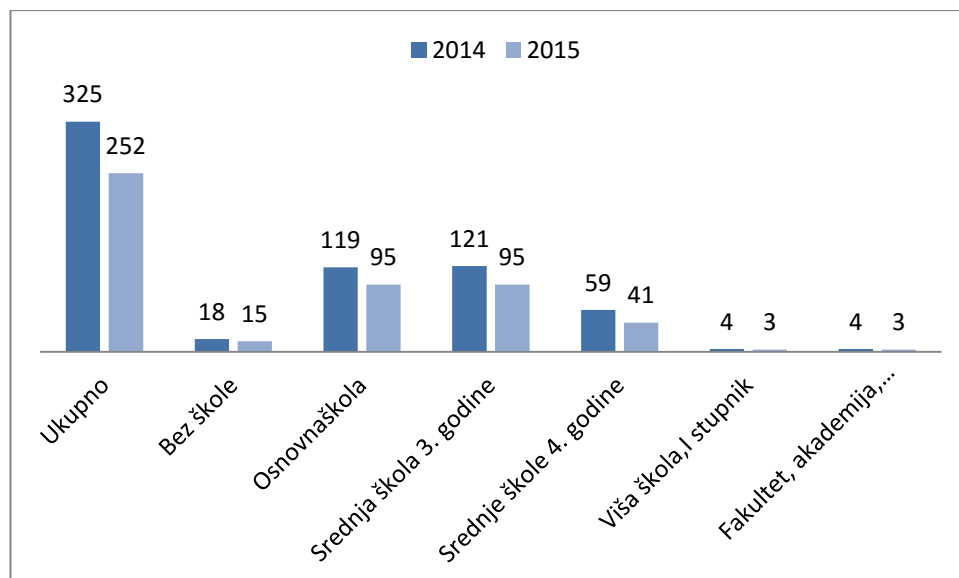
Grafikon 1. prikazuje grafički pregled nezaposlenih osoba po godinama i vidljivo je da je nezaposlenost u Općini Hrvatska Dubica bez nekih velikih odstupanja po godinama. Podatak iz 2011. godine nam govori da je tad bila najmanja nezaposlenost no tad se taj broj povećava slijedeće dvije godine, dok je u 2014. taj broj nešto manji.

Tabela 5. Pregled kvalifikacijske strukture nezaposlenih u 2014. i 2015. godini, izvor Općina Hrvatska Dubica

Područje		Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola 3. godine	Srednje škole 4. godine	Viša škola, I stupnik	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat
Nezaposlene osobe	2014	325	18	119	121	59	4	4
	2015	252	15	95	95	41	3	3

U tabeli 5. prikazuje se kvalifikacija strukture nezaposlenih osoba u 2014. i 2015. godini. Vidimo da je najveći broj nezaposlenih s osnovnim i srednjim obrazovanjem s 3 razreda. Iako možemo primjetiti u prethodnim tablicama da su u 2015. godini baš osobe tog obrazovanja ostvarile najviše zaposlenja.

Grafikon 2. Pregled kvalifikacije strukture nezaposlenih u 2014. i 2015. godini, izvor Općina Hrvatska Dubica

Grafikon 2. prikazuje kvalifikacijsku strukturu nezaposlenih i vidljivo je da najviše nezaposlenih ima onih koji imaju završenu trogodišnju srednju školu. Uspoređujući ove dvije godine vidimo da je nezaposlenost ipak u ovoj godini nešto manja.

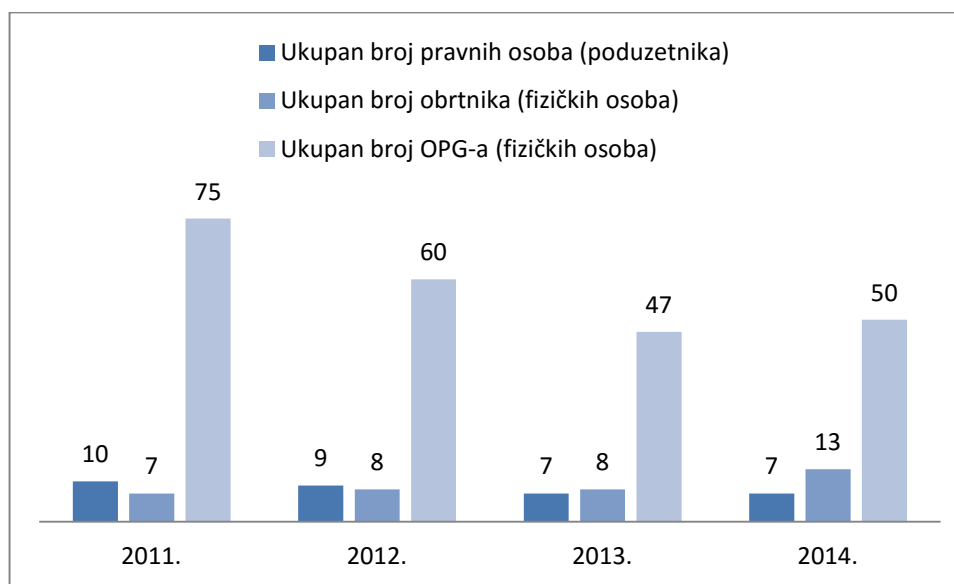
5.6. GOSPODARSKI PREGLED

Tabela 6. Pregled gospodarskih pokazatelja po godinama, izvor FINA, Općina Hrvatska Dubica

Rb.	Godine naziv	2011.	2012.	2013.	2014.
1.	Ukupan broj pravnih osoba (poduzetnika)	10	9	7	7
2.	Ukupni prihodi	56.569	35.955	31.911	29.964
3.	Ukupni rashodi	55.410	39.011	41.934	87.191
4.	Dobit prije oporezivanja	1.233	687	450	223
5.	Gubitak prije oporezivanja	74	3.744	10.473	57.450
6.	Ukupan broj zaposlenih baziranih na satu rada	38	34	36	33
7.	Prosječna neto plaća po zaposlenom	4.187	4.178	4.034	3.794
8.	Ukupan broj nezaposlenih	273	308	346	325
9.	Ukupan broj obrtnika (fizičkih osoba)	7	8	8	13
10.	Ukupan broj OPG-a (fizičkih osoba)	75	60	47	50

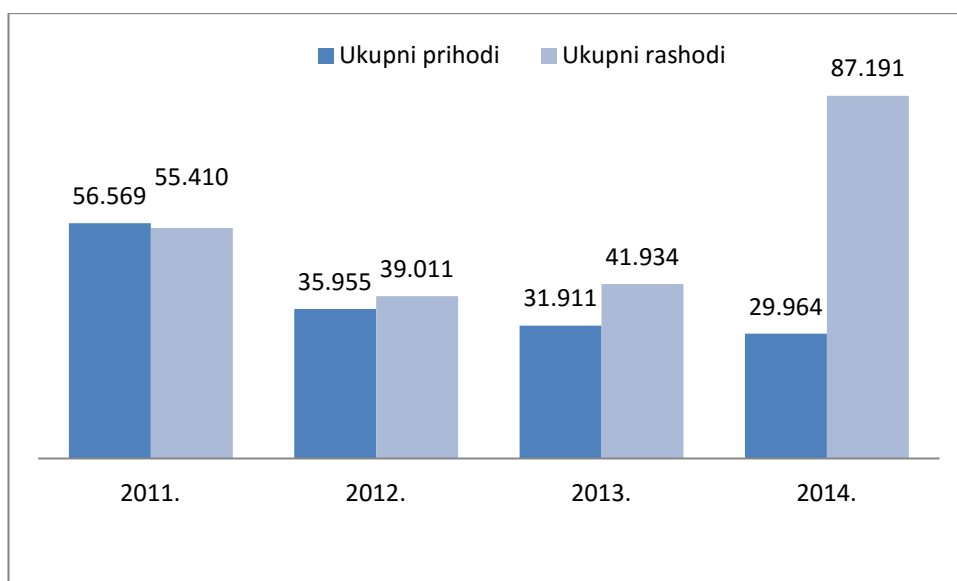
Tabela 6. prikazuje zbirne gospodarske podatke po godinama, a odnose se na pravne osobe (poduzetnike) i obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), te je vidljivo značajno smanjenje OPG-a u ove četiri godine. Broj obrtnika (fizičkih osoba) u 2014. godini ističe se u odnosu na prethodne tri godine odnosno u razdoblju 2011. - 2013. godine.

Grafikon 3. Broj OPG-a i obrtnika u Općini Hrvatska Dubica, izvor Općina Hrvatska Dubica

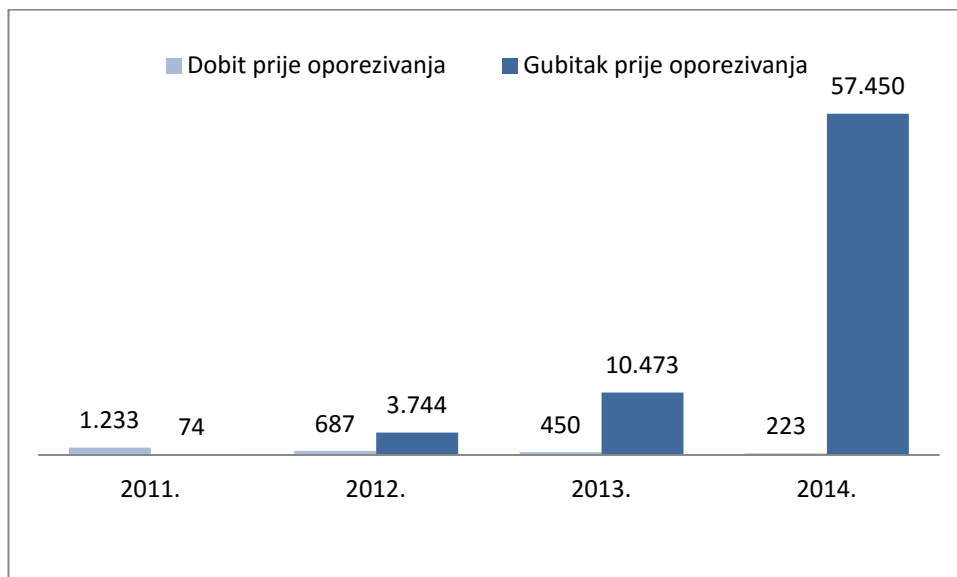
Grafikon 3. prikazuje broj poduzetnika, broj obrtnika i broj OPG-a po godinama na području Općine Hrvatska Dubica. Vidimo da se broj poduzetnika i broj OPG-a smanjuje po godinama, dok broj obrtnika raste po godinama.

Grafikon 4. Pregled ukupnog prihoda i rashoda po godinama, izvor FINA

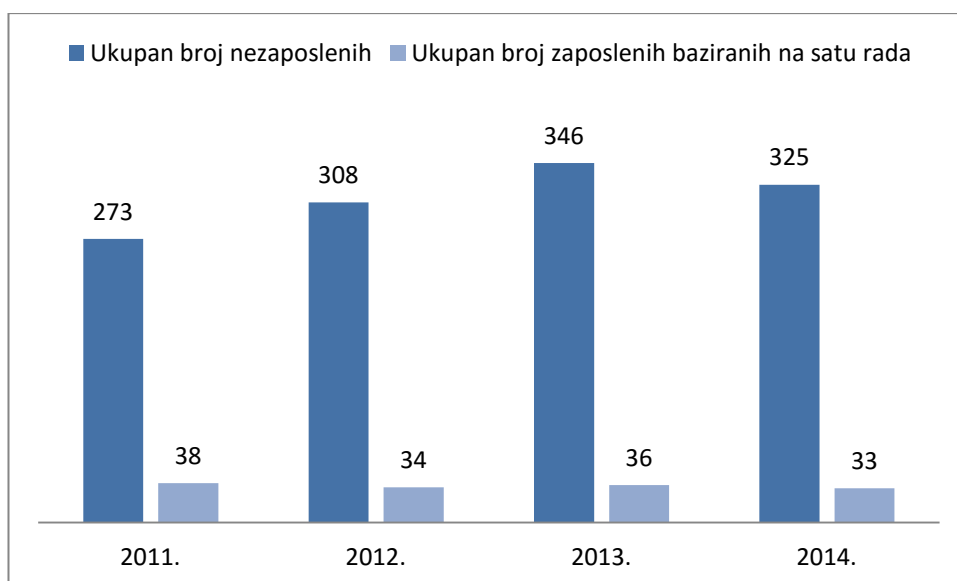
Grafikon 4. prikazuje podatke iz tabele 5. te ilustrira odnos ukupnih prihoda i rashoda poduzetnika u Općini Hrvatska Dubica u periodu od 2011. do 2014. godine. Loš pokazatelj je što u sve četiri godine prihodi općine su sve manji, a rashodi sve veći.

Grafikon 5. Pregled dobiti i gubitka prije oporezivanja po godinama, izvor FINA

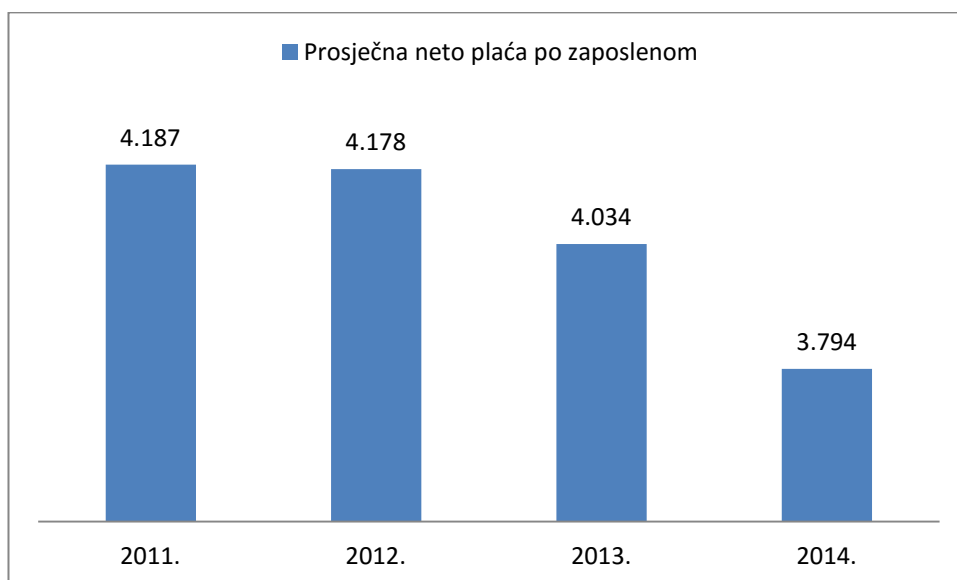
Grafikon 5. prikazuje odnos dobiti i gubitka prije oporezivanja poduzetnika u Općini Hrvatska Dubica što dokazuje da od 2010. do 2014. godine poduzetnici posluju s gubitkom, koji je iz godine u godinu sve veći.

Grafikon 6. Prikazuje ukupan odnos zaposlenih i nezaposlenih, izvor FINA i Općina Hrvatska Dubica

Grafikon 6. prikazuje ukupan broj zaposlenih na bazi sata rada kod poduzetnika (u pravnim osobama) koja su predala Godišnje financijsko izvješće (GFI) za navedenu godinu, a imaju sjedište na području Općine Hrvatska Dubica, te nisu uračunati obrtnici i obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Ukupan broj nezaposlenih je prikaz broja nezaposlenih prijavljenih na (HZZ) po godinama.

Grafikon 7. Prosječna neto plaća po zaposlenom, izvor FINA

Grafikon 7. prikazuje prosječnu neto plaću po zaposlenom kod poduzetnika (u pravnim osobama) koje su predale GFI po godinama. Vidimo da je kontinuiran pad neto plaće po zaposlenom.

Tabela 7. Broj poduzetnika po godinama, izvor FINA

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3	3	3	3
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2	2	2	2
F	Građevinarstvo	1	1	0	0
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	2	2	1	1
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	1	1	1
UKUPNO		8	9	7	7

Tabela 7. prikazuje broj poduzetnika po godinama i djelatnostima za period od 2011. do 2014. godine. Najveći broj poduzetnika je u djelatnosti poljoprivrede šumarstva i ribarstva zatim opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša. Isto tako vidimo da u 2013. i 2014. godini smanjena je djelatnost trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala.

Tabela 8. Ukupni prihodi po godinama, izvor FINA

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	48.699	27.959	24.951	23.512
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.730	1.474	1.321	1.259
F	Građevinarstvo	0	14	0	0
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	6.140	6.508	5.108	5.190
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	0	531	3
UKUPNO		56.569	35.955	31.911	29.964

U tisućama kuna

U tabeli 8. prikazani su ukupni prihodi poduzetnika po djelatnostima iz koje vidimo da je izrazito najveći prihod ostvaren u djelatnosti Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo koja je i najbrojnija u Općini Hrvatska Dubica. Vidimo da je u djelatnosti Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša kontinuiran pad prihoda po godinama.

Tabela 9. Ukupni rashodi po godinama, izvor FINA

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	48.456	31.227	35.329	80.950
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.415	1.420	1.224	1.232
F	Građevinarstvo	0	430	0	0
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	5.539	5.878	4.756	4.993
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	57	626	16
UKUPNO		55.410	39.011	41.934	87.191

U tisućama kuna

U tabeli 9. prikazani su rashodi po godinama i djelatnostima, vidimo da je rashod najveći u djelatnosti poljoprivrede šumarstva i ribarstva zatim djelatnosti trgovine te opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša.

Tabela 10. Dobit nakon oporezivanja, izvor FINA

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	299	0	0	0
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	252	46	79	19
F	Građevinarstvo	0	0	0	0
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	596	591	329	195
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	0	0	0
UKUPNO		1.147	636	408	214

U tisućama kuna

U tabeli 10. prikazana je dobit poduzetnika nakon oporezivanja, takozvana neto dobit iz koje vidimo da najveću te kontinuiranu dobit ostvaruju Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala, a isto tako vidimo da ta dobit iz godine u godinu je sve manja.

Tabela 11. Prosječan broj zaposlenih na bazi sata rada, izvor FINA

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25	20	20	19
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	7	8	7	7
F	Građevinarstvo	0	0	0	0
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	6	6	6	7
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	0	3	0
UKUPNO		38	34	36	33

U tabeli 11. prikazuje se broj zaposlenih na bazi sata rada, a vidimo da je najveći broj zaposlenih u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu. U periodu od 2011. do 2014. godine taj broj ima tendenciju pada dok u drugima djelatnostima je u stagnaciji.

Tabela 12. Prosječna neto plaća po djelatnostima, izvor FINA

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.811	3.701	3.559	3.194
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	6.088	4.863	4.562	4.496
F	Građevinarstvo	0	0		0
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	3.539	4.851	5.352	4.722
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	0	3.327	0
UKUPNO		4.187	4.178	4.034	3.794

U tisućama kuna

U tabeli 12. prikazana je prosječna neto plaća u Općini Hrvatska Dubica za djelatnike zaposlene kod poduzetnika, te je vidljiv pad u svim djelatnostima osim u djelatnosti Trgovine na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala.

5.7. STANJE INFRASTRUKTURE

5.7.1. Cestovna infrastruktura

Općina Hrvatska Dubica je jedna od regija kojoj je neophodan sveukupni razvoj. Izradom urbanističke dokumentacije potrebno je u prostornim planovima uređenja osigurati prostorne koridore za postojeće i planirane prometnice koje su i gospodarski prostor u kojem prevladavaju prometni sadržaji. Općina Hrvatska Dubica planira svoj daljnji razvoj na boljoj iskoristivosti prirodnih potencijala i geoprometnog položaja uz modernizaciju postojeće cestovne mreže te izgradnju nove. Na području Općine Hrvatska Dubica ima 219,68 km nerazvrstanih cesta od kojih je 16,21 km asfaltirano, 14,76 km je makadam, a 188,72 km su poljski putovi. U RH je cestovna infrastruktura podijeljena na autoceste, državne ceste, županijske ceste, lokalne ceste te nerazvrstane ceste, ulice i poljske putove. Izgradnja i uređenje nerazvrstanih cesta, ulica i poljskih putova je pod ingerencijom jedinica lokalne samouprave. S obzirom da je u planu financiranje izgradnje, sanacije i održavanje nerazvrstanih cesta od strane EU fondova, potrebno je ispuniti dva osnovna kriterija, a to su riješiti vlasničke odnose nad nerazvrstanim cestama te ih prevesti u vlasništvo Općine Hrvatska Dubica i izraditi projektnu dokumentaciju za izgradnju ili rekonstrukciju istih, te ishoditi građevinsku dozvolu. Izgradnja ili rekonstrukcija nerazvrstanih cesta planira se financirati iz Programa ruralnog razvoja, mjere 7. "Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima", podmjera 7.2. Ulaganje u izradu poboljšanje ili proširenje svih vrsta male komunalne infrastrukture, ali i općenito financiranje svih infrastrukturnih projekata iz EU fondova potrebno je ispuniti ta dva osnovna kriterija da bi se mogli kandidirati za financijska sredstva EU.

5.7.2. Komunalna infrastruktura³

Vodoopskrba

Općina Hrvatska Dubica ima riješeno pitanje opskrbe pitkom vodom samostalno, a predviđa se proširenje postojeće mreže te gradnja vodospreme u naselju Baćin, iako se pitanje vodoopskrbe planira riješiti spajanjem s vodoopskrbnim sustavom Hrvatske Kostajnice. Za sada stanovnici u Hrvatskoj Dubici i pojedinim naseljima koriste se vlastitim bunarima. Ovako stanje zahtijeva rješenje opskrbe pitkom vodom iz lokalnog sustava te proširenje vodoopskrbne mreže. Izgrađen je

³ Prostorni plan uređenja Općine Hrvatska Dubica

magistralni cjevovod ϕ 200 od Hrvatske Kostajnice do Hrvatske Dubice, ali nije pušten u rad.

Odvodnja

Područje Općine Hrvatska Dubica danas nema izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda, već je sva otpadna i fekalna voda u naseljima riješena ispuštanjem u rijeku Unu na 11 mjesta, u ostale vodotoke na 3 mjesta, te u upojne septičke jame. Radi poboljšanja uvjeta življenja, predviđa se izgradnja kanalizacijske mreže i spajanje otpadnih voda putem kolektora, te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kanalizacije, a pročišćene vode odvođe se u rijeku Unu. Glavni kolektor će prikupiti otpadne vode naselja Hrvatska Dubica i odvesti ih do uređaja za pročišćavanje te pročišćene vode do ulijeva u rijeku Unu. Ostali odvodni kanali činit će osnovnu mrežu kanalizacije i spajat će se na glavni kolektor. Planiran je mješoviti sustav odvodnje za uže središte, a razdjelni sustav za ostali dio naselja. Planira se završetak izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s ispuštanjem u rijeku Unu na istočnom dijelu Hrvatske Dubice kapaciteta 1.150 ES s predviđenim mogućim proširenjem do 2.128 ES.

Naselje Baćin moguće je urediti da ima odvodni sustav kanalizacije, dok su ostala naselja na području Općine Hrvatska Dubica mala po broju stambenih jedinica i na velikoj površini, pa su za ta naselja predviđene obiteljske septičke nepropusne jame ili mali sistemi pročišćavača za grupe od 5. do 10. objekata.

Plinoopskrba

Općina Hrvatska Dubica nema riješenu opskrbu plinom. Predviđa se izgraditi srednjetačna plinska mreža. Neophodno je povezivanje s Gradom Hrvatska Kostajnica, te s općinom Jasenovac plinoopskrbnim plinovodom. Planira se MRS Hrvatska Dubica kapaciteta 1500 m³/h od 4 bara.

Elektroopskrba

Naselja Općine Hrvatska Dubica danas su opskrbljena elektroenergijom preko dalekovoda 20 kV iz Hrvatske Kostajnice. Područjem Općine Hrvatske Dubice prolaze trase dalekovoda DV 220 kV Međurić – Prijedor i DV 2 x 110 kV Hrvatska Kostajnica – Banja Luka. Nedovoljan stupanj sigurnosti napajanja ima Hrvatska Dubica zbog manjka pričuvne veze. Eventualne potrebe riješit će se proširenjem postojećih objekata, a planira se izgradnja TS 110/10(20) kV i mreža 110 kV koja će Hrvatsku Dubicu spojiti s Hrvatskom Kostajnicom i Sunjom. Područjem općine

Hrvatska Dubica planira se prolaz dijela trase budućeg dalekovoda DV 2 x 400 kV Veleševac – Banja Luka.

Zbrinjavanje otpada

Na području Općine Hrvatska Dubica postojeće deponije otpada su zapravo divlja smetlišta koja ne zadovoljavaju sanitarno-tehničke zahtjeve, te ih je potrebno sanirati. Po Planu gospodarenja otpadom sanacija odlagališta komunalnog otpada "Vladića jama" kod Hrvatske Dubice izvršiti će se "in situ" do kraja 2017. godine. Divlje deponije otpada također će se trebati sanirati.

Predviđa se izgradnja centralnog, zajedničkog odlagališta za Sisačko-moslavačku županiju ili u zajednici sa susjednim županijama, a lokalna smetlišta i odlagališta komunalnog otpada zatvorit će se po puštanju u rad zajedničkog odlagališta komunalnog otpada (rok 2018. godina).

Poštanski i telekomunikacijski sustav

Današnje potrebe su zadovoljene iz postojeće mreže, a centrala u Hrvatskoj Dubici zadovoljava potrebama. Ako će biti potrebno, postojeća centrala se može proširiti. Poboljšanje predviđa izgradnju novih PK (podzemnih kabela). Programska usmjerenja razvoja telekomunikacijskog prometa su:

- proširenje telekomunikacijske mreže uz zamjenu tehnologije i
- izgradnja nove telekomunikacijske mreže uz postojeću infrastrukturu.

Na razmatranom području očekuje se i snažni razvoj mobilne telefonije, mogućnost budućeg proširenja mreže i izgradnja baznih stanica. Bazne stanice mobilne telefonije gradit će se u skladu sa Zakonom o gradnji kao i uvjetima građenja zakonom propisanim za takvu vrstu građenja.

5.7.3. Društvena infrastruktura

Društvene infrastrukture pripadaju skupini središnjih funkcija, a usmjerene su prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva. One podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu u Općini Hrvatska Dubica.

Jedinice lokalne samouprave izgrađuju društvenu infrastrukturu koja je pod njihovom ingerencijom, a to su predškolske ustanove, društveni i vatrogasni domovi, mrtvačnice.

5.8. LOKALNA SAMOUPRAVA

Općina Hrvatska Dubica kao jedinica lokalne samouprave svoj organizacijski ustroj ima definiran sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a sukladno Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj samoupravi. Organizacijski ustroj je definiran Odlukom o ustrojstvu Jedinственog upravnog odjela (u nastavku: JUO), kojeg svaka jedinica lokalne samouprave donosi prema svojim potrebama i svom organizacijskom ustroju. JUO-om upravlja pročelnik, kojeg imenuje općinski načelnik na temelju javnoga natječaja.

Obavljanje poslova iz djelokruga JUO obavljaju:

- pročelnik
- viši referent za poljoprivredu, gospodarstvo i komunalne djelatnosti,
- računovodstveni referent
- administrativni referent
- referent za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i katastarsko-geodetske poslove,
- spremačica

Izrazito je važno napomenuti da područje Općine Hrvatska Dubica spada u I. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti ispod 50% prosjeka Republike Hrvatske, dok Sisačko - moslavačka županija spada u I. skupinu razvijenosti ispod 75% prosjeka Republike Hrvatske. Indeksi su izračunati u 2013. godini, a izvor je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Tabela 13. Ostvareni proračun Općine Hrvatska Dubica po godinama, izvor Ministarstvo financija

Račun iz rač. plana	Opis stavke	2010	2011	2012	2013	2014
6	PRIHODI POSLOVANJA	3.240.186	6.317.026	4.177.077	3.602.070	3.554.249
61	Prihodi od poreza	1.546.557	1.414.619	1.602.957	1.628.717	1.730.361
62	Doprinosi	0	0	0	0	0
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	853.124	3.983.545	1.730.838	858.116	842.225
64	Prihodi od imovine	132.705	175.918	66.927	56.685	74.914
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	707.800	742.944	776.355	1.058.552	906.749
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	0	0	0	0	0
67	Prihodi iz proračuna	0	0	0	0	0
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0	0	0	0	0

U tabeli 13. vidljiva je struktura prihoda poslovanja u općinskom proračunu, a prikazani su ostvareni prihodi po godinama. Možemo zaključiti da je prihod izrazito najveći u 2011. godini, dok od tad ima tendenciju pada. Razlog tome je što je u 2011. godini bila pomoć iz Državnog proračuna. Iz table 13. vidimo da prihodi od poreza u zadnje tri godine kontinuirano rastu. Prihod od imovine od 2011. do 2013. godine imaju drastičan pad u odnosu na period od 2010. do 2011. godine.

5.9. REZULTATI ANKETNOG UPITNIKA

U sklopu izrade SRP-a izrađen je anketni upitnik kako bi se dala prilika svim značajnijim pojedincima i predstavnicima poduzetnika, udruga i ostalih, da svojim prijedlozima i komentarima daju svoj doprinos u izradi SRP-a i održivom razvoju kroz svoje projektne ideje. Pitanja u Upitniku su se odnosila na:

1. Pitanja o statusu i povijesti anketirane osobe, njegovom iskustvu i problemima,
2. Pitanja o zadovoljstvu funkcioniranja lokalne samouprave i mogućnostima koje se pružaju,
3. Pitanja o viziji razvoja i dugoročnim ciljevima iz perspektive anketirane osobe,
4. Pitanja specijalizirana za poduzetnike, obrtnike i OPG-ove,
5. Pitanja specijalizirana za predstavnike udruga (NVO organizacije),
6. Prijava vlastitih projektnih ideja koje će se naći na popisu projektnih ideja.

U Općini Hrvatska Dubica ispunjeno je 13 anketa, a sažeti rezultati tih anketa su:

- Osnovni problemi Općine Hrvatska Dubica su:
 - Zatvoren granični prijelaz
 - Iseljavanje mladih
 - Nedostatak investicija u općini
 - Pad nataliteta
 - Loši zakoni zbog kojih općina ne može napredovati
 - Nezaposlenost stanovništva
 - Neiskorišten potencijal
 - Demografska slika
 - Ekonomsko stanje
 - Utjecaj politike
- Glavni potencijali Općine Hrvatska Dubica su:
 - Rijeka Una
 - Razvoj malog i srednjeg poduzetništva
 - Seoski i eko turizam, lov, ribolov, šumarstvo i šljunak
 - Povratak mladih obrazovanih ljudi
 - Udruga za očuvanje baštine
 - Povećanje broja OPG-a i obrta
- Glavna prepoznatljivost Općine Hrvatska Dubica je rijeka Una, koja nije iskorištena te nije prepoznat njezin turistički potencijal.

Sve navedene informacije dobivene kroz anketni upitnik ugrađene su u izradu SRP-a.

6. VIZIJA RAZVOJA

Vizija opisuje budućnost kakvu bismo željeli Općini Hrvatska Dubica. To je iskazani cilj SRP-a, a na osnovi njega donose se odluke u tijeku izrade SRP-a. Izjava o viziji opisuje kako bi Općina Hrvatska Dubica izgledala za pet godina kao rezultat uspješno provedenog SRP-a. Vizija će se najvjerojatnije opisati odgovorim na postavljena pitanja:

- Koja je prepoznatljivost Općine?
- Najvažnije gospodarske aktivnosti?
- Na kojim poslovima se zapošljavaju ljudi?
- Kvaliteta javnih usluga?
- Kakvu sliku i reputaciju imaju osobe koje dolaze u Hrvatsku Dubicu?

Izjava o viziji je:

VIZIJA OPĆINE HRVATSKA DUBICA - Održivi razvoj zasnovan na razvoju ruralnog turizma, poduzetništva i obrtništva te tradicionalnoj i ekološkoj poljoprivredi, izgrađenoj i razvijenoj cestovnoj, komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

7. SWOT ANALIZA

Namjera sadržaja SWOT analize je da identificira **vlastite snage** koje treba dalje jačati i razvijati, zatim **vlastite slabosti** koje treba otklanjati ili umanjivati, zatim **vanjske prilike** koje je potrebno koristiti i **vanjske prijetnje** koje je potrebno izbjegavati ili čije djelovanje je potrebno neutralizirati. Temeljem takvih namjera iz sadržaja SWOT analize mogu se identificirati buduće strateške programske aktivnosti koje će najviše doprinosti razvoju Općine Hrvatska Dubica.

UNUTRAŠNJE SNAGE	UNUTRAŠNJE SLABOSTI
<p>Gospodarske promjene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznata potreba za provođenjem SRP-a • Gostoljubivost i ljubaznost lokalnog stanovništva, • Interes lokalne samouprave za izradom projekata i korištenja EU fondova. <p>Prirodni resursi, potencijal i tradicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prirodni potencijali za ruralni turizam, rijeka Una, • Poljoprivredne parcele pogodne su za voćarstvo i povrtlarstvo, • Ljudi posjeduju određena znanja i vještine za poljoprivrednu proizvodnju, • Ekološki čista šira okolica, • Neiskorištene poljoprivredne površine. 	<p>Neizgrađena, cestovna, komunalna, poduzetnička i društvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neizgrađena komunalna infrastruktura, • Potrebna rekonstrukcija i izgradnja lokalnih nerazvrstanih cesta, • Proširiti izgradnju kanalizacijskog sustava, • Završiti izgradnju vodoopskrbe, • Zapušteni društveni i vatrogasni domovi po naseljima Općine, • Potrebno održavanje i uređenje mjesnih groblja po naseljima, • Divlja odlagališta. <p>Nerazvijena i nekonkurentna poljoprivreda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puno malih neorganiziranih tradicionalnih poljoprivrednih proizvođača, • Nedostaje povezivanje (udruživanje) OPG-a, • Nedostaju prerađivački kapaciteti poljoprivrednih proizvoda, • Neorganizirano tržište i prodaja za male OPG-e, • Ne postoji marketing tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda. <p>Nerazvijeni turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak malih smještajnih kapaciteta, • Nedovoljna promidžba turističke destinacije, • Nekorišteni potencijali za ruralni turizam, • Neiskorišteni potencijal rijeke Une. <p>Nerazvijeno poduzetništvo i nekonkurentno gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje broja OPG-a, • Poduzetnici su fokusirani na lokalno tržište, • Nedovoljno korištenje informatičko komunikacijskih, tehnologija u redovnom poslovanju i svakodnevnom životu, • Nedovoljno prepoznata potreba za edukacijama i stalnim učenjem, • Niža obrazovna struktura stanovništva, • Nezaposlenost, • Loša prometna povezanost, • Nedovoljna pomoć od županije, • Geografska izoliranost, • Blizina granice s BiH.

VANJSKE PRILIKE	VANJSKE PRIJETNJE
<p>Euroatlantske integracije</p> <ul style="list-style-type: none"> • Članstvo u Europskoj uniji, • Članstvo u NATO –savezu, • Otvaranje tržišta Europske unije, • Potencijalni izvori sredstava za razvoj poljoprivrede i gospodarsko socijalnu koheziju u EU strukturnim i kohezijskim fondovima, • Povećana potražnja za tradicionalnim i ekološkim poljoprivrednim proizvodima. <p>Geografski položaj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalno sagledavanje tržišnih mogućnosti. <p>Korištenje novih tehnologija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije, • Korištenje tehnoloških inovacija, internetskih i informatičkih tehnologija. 	<p>Globalizacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalna ekonomska gospodarska kriza, • Dolazak međunarodne konkurencije, • Neadekvatno obrazovanje, • Otvoreno tržište – ulazak ostalih "velikih igrača" na malo lokalno tržište, • Centralizacija – velika prisutnost odlučivanja u Zagrebu. <p>Politička nestabilnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Birokracija nije prilagođena promjenama i potrebama poduzetništva, obrta i OPG-a, • Siva ekonomija i rad na crno, • Nedostatak strategije na nacionalnoj razini, • Centralizacija upravnih poslova, • Visoko porezno opterećenje, • Nerazriješena imovinsko pravna stanja zemljanih površina u zemljišnim knjigama, • Ukidanje poreznih olakšica, • Veće političke nestabilnosti –nemogućnost financiranja razvojnih programa, • Veliki utjecaj politike.

SWOT analiza nam je pomogla da definiramo kritična pitanja iz unutrašnjih slabosti, a to su problemi na koje možemo utjecati te su identificirani sljedeći problemi:

- **Nerazvijen ruralni turizam, turističke ponude i destinacije te zaštita okoliša,**
- **Nekonkurentna i nerazvijena tradicionalna poljoprivreda i poduzetništvo,**
- **Nerazvijena cestovna, komunalna i društvena infrastruktura.**

Temeljem ovih identificiranih problema definirani su dugoročni ciljevi u SRP-u.

8. DUGOROČNI CILJEVI, RAZVOJNI PRIORITETI, MJERE I AKTIVNOSTI

Dugoročni cilj 1. "Razvoj ruralnog turizma, turističke ponude i razvoj turističke destinacije" <p>U anketnom upitniku je navedeno da je jedna od najvećih prepoznatljivosti Općine Hrvatska Dubica rijeka Una, koja je osnovni temelj za razvoj ruralnog turizma. Upravo je ruralni turizam jedan od značajnih potencijala koji zajedno s prirodnim znamenitostima, bogatom povijesnom baštinom i domaćom gastronomijom može osigurati pokretanje razvoja, jer je u neposrednoj blizini Parka prirode Lonjsko polje. S obzirom da je jedan od velikih problema nezaposlenost na području Općine, upravo je turizam djelatnost koja može osigurati dodatna radna mjesta. Postojeći turistički trendovi govore da je ruralni turizam u sponu, a upravo to što nema izgrađene turističke infrastrukture i smještajnih kapaciteta, prilika je da se urede i kategoriziraju objekti u kojima nitko ne stanuje. Upravo razvoj turizma točnije agroturizma moguće je ostvariti kroz dodatnu djelatnost i registraciju OPG-a, ali prvenstveno osmisliti konkurentnu turističku ponudu.</p>	
Razvojni prioritet 1.	Razvoj ruralnog turizma
Mjera 1. aktivnosti Razvoj ruralnog turizma	I. Identifikacija potencijalnih proizvoda i usluga ruralnog turizma - identificirati potencijalne nositelje buduće turističke ponude i prepoznati turističke proizvode i usluge u ruralnom turizmu na području Općine Hrvatska Dubica. INDIKATOR: Identificirani nositelji turističke ponude, prepoznati potencijalni proizvodi i usluge u ruralnom turizmu
	II. Osmišljavanje i razvoj ponude ruralnog turizma - temeljem identificiranih nositelja turističke ponude potrebno je u suradnji sa stručnjacima iz područja razvoja turizma osmisliti i razviti pojedinačnu ponudu svakog nositelja i povezati je u jedinstvenu cjelinu turističke ponude općine. INDIKATOR: Razrađena turistička ponuda identificiranih nositelja i formirana ukupna turistička ponuda ruralnog turizma općine.
	III. Promocija ponude ruralnog razvoja - promidžba identificirane i razvijene turističke ponude, promidžbu fokusirati preko interneta i atraktivnih web stranica na hrvatskom, njemačkom i engleskom jeziku. INDIKATOR: Izrađena web stranica sa cjelokupnom ponudom ruralnog turizma na području Općine Hrvatska Dubica.
Razvojni prioritet 2.	Razvoj turističke ponude
Mjera 1. aktivnosti Razvoj turističke destinacije	I. Razvoj turističkih događaja i manifestacija - identifikacija prepoznatljivih manifestacija i događaja na regionalnoj i nacionalnoj razini. Kroz događaje i manifestacije se promovira turistički potencijal i postojeća turistička ponuda. INDIKATOR: Imati barem jednu manifestaciju prepoznatljivu i karakterističnu za Općinu Hrvatska Dubica.

	<p>II. Razvoj turističke prepoznatljivosti - identificirati prepoznatljivost Općine Hrvatska Dubica sa prepoznatljivom turističkom pričom te motivacijski djelovati na buduće posjetitelje.</p> <p>INDIKATOR: Jasno definirana asocijacija na prepoznatljivost Općine Hrvatska Dubica.</p> <p>III. Uređenje naselja Hrvatska Dubica - sa provođenjem urbanog estetičkog, uređenja užeg središta naselja Hrvatska Dubica kao i sva ostala turistički atraktivna područja.</p> <p>INDIKATOR: Uređeni centar naselja kao i sva područja u kojima se nalaze turističke atrakcije.</p> <p>IV. Izrada turističkih putokaza i promotivnih materijala - postavljanje putokaza izrazito je važno kako bi se turisti lakše snalazili kod kretanja od jedne turističke atrakcije do druge, da se objedini kompletna turistička ponuda i izrađeni promotivni materijali Općine Hrvatska Dubica kao turističke destinacije.</p> <p>INDIKATOR: Postavljeni putokazi i izrađeni promotivni materijali.</p>
<p>Mjera 2. aktivnosti</p> <p>Zaštita okoliša i kulturne baštine</p>	<p>I. Izgradnja Memorijalnog prostora žrtvama u Domovinskom ratu - je izgradnja, postavljanje i uređenje spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu na području Općine Hrvatska Dubica, a sa ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata i dostojno obilježavanje stradanja u Domovinskom ratu.</p> <p>INDIKATOR: Izgrađen i uređen Memorijalni prostor žrtvama u Domovinskom ratu.</p> <p>II. Sanacija divljih deponija - na području Općine Hrvatska Dubica, a navedeno u Prostornom planu uređenja općine postoje divlji deponiji koji se trebaju sanirati, te urediti kontroliran i sustavan odvoz smeća.</p> <p>INDIKATOR: Sanirani divlji deponiji.</p>

Dugoročni cilj 2.**"Razvoj poduzetništva i obrtništva, ekološke i tradicionalne poljoprivrede i povezivanje OPG-a"**

U anketnom upitniku je identificirano da bi dugoročni ciljevi razvoja trebali biti poduzetništvo, obrtništvo i poljoprivredna proizvodnja. Obzirom da je trenutni porast trenda potražnje za tradicionalnim i ekološkim poljoprivrednim proizvodima koji nedostaju na tržištu preporučamo da razvoj poljoprivredne proizvodnje ide u smjeru razvoja tradicionalne i ekološke poljoprivrede te povezivanje i udruživanje manjih proizvođača u proizvođačke organizacije ili udruge koje mogu zajednički plasirati zajedničke proizvode i nabavljati zajednički repromaterijal za proizvodnju.

Razvojni prioritet 1.	<p>Razvoj poduzetništva - U suradnji s potpornim institucijama i konzultantima potaknuti razvoj poduzetništva. Razvoj poduzetništva je proces u kojemu Općina Hrvatska Dubica ne može samostalno i direktno utjecati. Međutim kroz suradnju s potpornim institucijama kao što je županijska razvojna agencija i privatni konzultanti mogu se provoditi projekti koji potiču razvoj poduzetništva, na način da se identificiraju postojeći i budući poduzetnici s kojima će se kontinuirano raditi na razvoju njihovog poslovnog pothvata. Osnovni interes Općine Hrvatska Dubica je da potakne privatne inicijative i pruži im osnovnu logističku potporu (kroz savjetodavne usluge) kako bi povećali vjerojatnost poduzetničkog uspjeha.</p>
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Razvoj poduzetništva</p>	<p>I. Identifikacija postojećih i budućih poduzetnika - ispitati postoji li interes za ulazak u poduzetništvo od strane stanovništva na području Općine Hrvatska Dubica.</p> <p>INDIKATOR: Ispitan poduzetnički potencijal i identificirani budući i postojeći poduzetnici, te identificirani partneri (potporne institucije i konzultanti) u provođenju projekta razvoja poduzetništva.</p> <p>II. Odlazak na studijsko putovanje sa određenim temama, kao što je ruralni turizam, poljoprivredna proizvodnja i ostalo.</p> <p>INDIKATOR: Izvršeno studijsko putovanje potencijalnih i budućih poduzetnika.</p> <p>III. Razrada poduzetničkih ideja i izrada poslovnih planova - kako bi poduzetnici i obrtnici uspjeli u svom poduzetničkom pothvatu potrebno je kvalitetno razraditi poslovnu ideju i dodati joj financijske elemente kako bi ona postala održiva.</p> <p>INDIKATOR: Identificirani poduzetnički projekti i izrađeni poslovni planovi.</p> <p>IV. Pronalazak izvora financiranja i realizacija projekta - Kako bi svaka poduzetnička ideja uspjela potrebno je osigurati financijska sredstva za njihovo provođenje, a to su povoljna kreditna sredstva HBOR-a i bespovratna sredstva Europskog socijalnog fonda preko Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.</p> <p>INDIKATOR: Pronađeni izvori financiranja i realizirana sredstva za provođenje projekata.</p> <p>V. Praćenje poslovanja poduzetnika tijekom 12 mjeseci provedbe projekata - pratiti poduzetnika kako se razvija poduzetnički pothvat sukladno poslovnom planu.</p>

		INDIKATOR: Izvršeni sastanci poduzetnika i poslovnih savjetnika i analizirano poslovanje te praćenje sukladnosti definiranih poslovnim planom.
Razvojni prioritet 2.	Razvoj ekološke i tradicionalne poljoprivredne proizvodnje - s obzirom da je područje Općine Hrvatska Dubica tradicionalno ruralni kraj u kojemu ima poljoprivrednog zemljišta koje nije u funkciji te je iskazan interes anketiranih osoba za ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju.	
Mjera 2. aktivnosti Poticanje tradicionalne i ekološke poljoprivredne proizvodnje		I. Identifikacija postojećih i tradicionalnih poljoprivrednih proizvođača OPG-a INDIKATOR: Identificirani postojeći poljoprivredni proizvođači (OPG-i).
		II. Identifikacija površina, poljoprivrednih kultura i kapacitet proizvodnje INDIKATOR: Izrađen pregled stanja postojeće poljoprivredne proizvodnje.
		III. Izrada kataloga tradicionalne i ekološke poljoprivredne proizvodnje INDIKATOR: Izrađeni katalog pruža pregled kapaciteta postojeće poljoprivredne proizvodnje.
Razvojni prioritet 3.	Povezivanje poljoprivrednih proizvođača, OPG-a u udruge, proizvođačke organizacije i/ili klastere	
Mjera 1. aktivnosti Izgradnja poduzetničke infrastrukture		I. Identifikacija zainteresiranih vlasnika OPG-a - za zajednički nastup na tržištu, a sve sa ciljem smanjenja troškova i povećanje prihoda. INDIKATOR: Identificirani nositelji OPG-a za zajednički nastup na tržištu.
		II. Operativno organiziranje OPG-a - za nastup na tržištu. INDIKATOR: Dogovoreni model suradnje OPG-a i napravljeni akcijski plan.
		III. Zakup štanda na tržnici u Sisku i ostalim područjima RH - zakupljen štand i organizirana prodaja poljoprivrednih proizvoda s područja Općine Hrvatska Dubica. INDIKATOR: Zakupljen štand i vrši se prodaja poljoprivrednih proizvoda.

Dugoročni cilj 3.	
"Razvoj cestovne, komunalne i društvene infrastrukture"	
Cestovna, komunalna i društvena infrastruktura je osnova i pokretač razvoja svake lokalne samouprave te je veliki naglasak na izgradnji upravo ove infrastrukture. Izgradnja infrastrukture zahtjeva velika ulaganja koja premašuju proračun Općine Hrvatska Dubica te je osnovni cilj financiranje iz fondova EU.	
Razvojni prioritet 1.	Izgradnja i/ili rekonstrukcija cestovne infrastrukture
Mjera 1. aktivnosti <i>Izgradnja i/ili rekonstrukcija nerazvrstanih cesta i ulica</i>	<i>I. Identifikacija nerazvrstanih cesta i ulica</i> INDIKATOR: Popis potencijalnih nerazvrstanih cesta i ulica, te napravljena odluka o nerazvrstanim cestama.
	<i>II. Izrada projektne dokumentacije za nerazvrstane ceste i ishođenje građevinske dozvole</i> INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija i dobivene građevinske dozvole.
	<i>III. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</i> INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.
	<i>IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</i> INDIKATOR: Ugovor s poslovnom bankom ili HBOR-om .
	<i>V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</i> INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena financijska sredstva.
Razvojni prioritet 2.	Izgradnja komunalne infrastrukture
Mjera 1. aktivnosti <i>Izgradnja vodovodne mreže</i>	<i>I. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju vodoopskrbe i ishođenje građevinske dozvole</i> INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija i dobivena građevinska dozvola.
	<i>II. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</i> INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.
	<i>III. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</i> INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.
	<i>IV. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</i> INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.

<p>Mjera 2. aktivnosti</p> <p>Izgradnja sustava odvodnje</p>	<p><i>I. Identifikacija naselja za izgradnju sustava odvodnje</i></p> <p>INDIKATOR: Identificirana naselja i donesena odluka o izgradnji.</p>
	<p><i>II. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacije i ishođenje građevinske dozvole</i></p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>
	<p><i>III. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</i></p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p>
	<p><i>IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</i></p> <p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p>
	<p><i>V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</i></p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>
<p>Razvojni prioritet 3.</p>	<p>Izgradnja društvene infrastrukture</p>
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Izgradnja društvene infrastrukture</p>	<p><i>I. Identificirani projekti za izgradnju ili rekonstrukciju društvene infrastrukture</i></p> <p>INDIKATOR: Donesene odluke o izgradnji/rekonstrukciji društvene infrastrukture od strane nositelja ili Općinskog vijeća.</p>
	<p><i>II. Izrada projektne dokumentacije za navedene projekte i ishođenje građevinske dozvole</i></p> <p>INDIKATOR: Dobivena pravovaljana građevinska dozvola.</p>
	<p><i>III. Prijava projekta na natječaje EU fondova ili nadležna ministarstva</i></p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p>
	<p><i>IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</i></p> <p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p>
	<p><i>V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</i></p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>

9. KATALOG PROJEKTNIH IDEJA

RB	Naziv projekta	Dug.cilj/ prioritet/ mjera SRP	Faza predloženog projekta			
			U tijeku je izvođenje radova	Pripremljena projektna dokumentacija	U tijeku je izrada projektna dokumentacije	Idejni prijedlog
1.	Projekt rekonstrukcije ulice Srećka Kitonića, 301m, asfaltiranje	3.1.1.				x
2.	Projekt rekonstrukcije ulice Oluja 95, 570 m, asfaltiranje	3.1.1.				x
3.	Projekt rekonstrukcije ulice Braće Pilaković, 388m, proširenje, asfaltiranje	3.1.1.				x
4.	Projekt rekonstrukcije ulice Željka Volarevića, 250m, asfaltiranje	3.1.1.				x
5.	Projekt rekonstrukcije ulice N. i F. Puškarića, 210 m, asfaltiranje	3.1.1.				x
6.	Projekt rekonstrukcije ulice Dubičkih domobrana, 565m, asfaltiranje	3.1.1.				x
7.	Projekt rekonstrukcije ulice Pavlinska obala, 154m, asfaltiranje	3.1.1.				x
8.	Projekt rekonstrukcije ulice Berek-Kapelica, 642m, asfaltiranje	3.1.1.				x
9.	Projekt rekonstrukcije ulice 5. kolovoza, 315m, asfaltiranje	3.1.1.				x
10.	Projekt rekonstrukcije put za groblje Živaja 1., 840m, makadam	3.1.1.				x
11.	Projekt rekonstrukcije put za groblje Živaja 2., 705m, makadam	3.1.1.				x
12.	Projekt rekonstrukcije put za groblje Cerovljani 1., 290m, makadam	3.1.1.				x
13.	Izgradnja nove i sanacija, održavanje, obnova i rekonstrukcija postojeće Etno kuće	1.1.1.				x
14.	Izgradnja Kolektora III otpadnih voda naselja Hrvatska Dubica	3.2.2.				x
15.	Izgradnja sekundarnog voda kanalizacije	3.2.2.				x
16.	Dovršetak izgradnje pročistača otpadnih voda naselja Hrvatska Dubica	3.2.2.	x			
17.	Sanacija odlagališta otpada "Vladića jama" kod Hrvatske Dubice in situ	1.2.2.			x	
18.	Održavanje prometnica na području Općine Hrvatska Dubica	3.1.1.				x
19.	Izgradnja vodospreme Bačin i pristupne ceste do vodospreme	3.2.1.				x
20.	Uređenje Memorijalnog prostora žrtvama u Domovinskom ratu, Hrvatski dom Bačin	1.2.2.	x			
21.	Izgradnja vodenice na Uni	1.1.1.				x
22.	Projekt razvoja tradicionalne i ekološke poljoprivrede	1.2.1.				x
23.	Projekt povezivanja poljoprivrednih proizvođača	1.3.1.				x
24.	Projekt razvoja izletničkog turizma	1.2.1.				x
25.	Projekt razvoja turističke ponude i infrastrukture	1.2.1.				x
26.	Projekt razvoja turističke destinacije	1.2.1.				x
27.	Projekt nabave mobilnog reciklažnog dvorišta	1.2.2.				x
28.	Uređenje i sanacija društvene infrastrukture	3.3.1.				x

10. POVEZIVANJE S OPĆINSKIM PORAČUNOM

Izuzetno je važno međusobno povezati SRP s proračunom Općine Hrvatska Dubica iz razloga što se SRP-om definiraju ciljevi i pravci daljnjeg razvoja pa se općinskim proračunom definiraju projekti i aktivnosti, te osiguravaju sredstva u proračunu za njihovu provedbu. Obzirom da je SRP nemoguće provesti bez financijskih sredstava u općinskom proračunu, zbog toga je izuzetno važno povezati proračun s dugoročnim ciljevima, razvojnim prioritetima, mjerama i aktivnostima iz SRP-a. Zbog svega navedenog upravo je izrada SRP-a prvi korak u izradi sustavnog razvojnog proračuna Općine Hrvatska Dubica.

Povezivanje s proračunom Općine Hrvatska Dubica					
Veza sa dugoročnim ciljem	Razvojni program	Mjera	Aktivnosti	Vrijednost	Odgovornost
1.	1.1.	1.1.1.	Identifikacija potencijalnih proizvoda i usluga ruralnog turizma		JUO,
			Osmišljavanje i razvoj ponude ruralnog turizma		Načelnik, JUO, Konzultant
			Promocija ponude ruralnog razvoja		Načelnik, JUO, Konzultant
1.	1.2.	1.2.1.	Razvoj turističkih događaja i manifestacija		Načelnik, JUO, Konzultant
			Razvoj turističke prepoznatljivosti		Načelnik, JUO, Konzultant
			Uređenje naselja Hrvatska Dubica		Načelnik, JUO, Konzultant
			Izrada turističkih putokaza i promotivnih materijala		Načelnik, JUO, Konzultant
1.	1.2.	1.2.2.	Izgradnja Memorijalnog prostora žrtvama Domovinskog rata		Načelnik, JUO, Projektant
			Sanacija divljih deponija		Načelnik, JUO
2.	2.1.	2.1.1.	Identifikacija postojećih i budućih poduzetnika		Načelnik, JUO, Konzultant
			Odlazak na studijsko putovanje sa određenim temama		Načelnik, JUO, Konzultant
			Razrada poduzetničkih ideja i izrada poslovnih planova		Načelnik, JUO, Konzultant
			Pronalazak izvora financiranja i realizacija projekta		Načelnik, JUO, Konzultant
			Praćenje poslovanja poduzetnika tijekom 12 mjeseci provedbe projekata		Načelnik, JUO, Konzultant
2.	2.2.	2.2.1.	Identifikacija postojećih i tradicionalnih poljoprivrednih proizvođača OPG-a		Načelnik, JUO, Konzultant
			Identifikacija površina, poljoprivrednih kultura i kapaciteta proizvodnje		Načelnik, JUO, Konzultant
			Izrada kataloga tradicionalne i ekološke poljoprivredne proizvodnje		Načelnik, JUO, Konzultant
2.	2.3.	2.3.1.	Identifikacija zainteresiranih vlasnika OPG-a		Načelnik, JUO, Konzultant

			Operativno organiziranje OPG-a		Načelnik, JUO, Konzultant
			Zakup štanda na tržnici u Sisku i ostalim područjima RH		Načelnik, JUO, Konzultant
3.	3.1.	3.1.1.	Identifikacija nerazvrstanih cesta		JUO, Predstavničko tijelo
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole		Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za nerazvrstane ceste te natječaje za ulice		Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili poslovne banke		Načelnik, JUO
			Provedba projekata dobivenih na natječajima		Načelnik, JUO, Konzultant
3.	3.2.	3.2.1.	Popis naselja koja nemaju vodovod		JUO
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole		Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za izgradnju vodovoda		Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili poslovne banke		Načelnik, JUO
			Provedba projekata dobivenih na natječajima		Načelnik, JUO, Konzultant
3.	3.2.	3.2.2.	Popis naselja koja nemaju sustav odvodnje		JUO
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole		Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za izgradnju sustava odvodnje		Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili poslovne banke		Načelnik, JUO
			Provedba projekata dobivenih na natječajima		Načelnik, JUO, Konzultant
3.	3.3.	3.3.1.	Identifikacija projekata za izgradnju ili rekonstrukciju društvene infrastrukture		Načelnik
			Izrada projektne dokumentacije i ishođenje građevinske dozvole za identificirane projekte		Načelnik, JUO, Projektant
			Prijava projekata na EU fondove ili nadležna ministarstva		Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili poslovne banke		Načelnik, JUO
			Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava		Načelnik, JUO, Konzultant

11. KOMENTARI JAVNE RASPRAVE

Javna rasprava je održana 01.07. 2016. godine u Općini Hrvatska Dubica, sadržaj javne rasprave sastajao se od dva dijela. U prvom dijelu je prezentiran SRP Općine Hrvatska Dubica u kojem je predstavljena analiza stanja i vizija s dugoročnim ciljevima, razvojnim prioritetima, mjerama i aktivnostima. U drugom dijelu izvršena je javna rasprava na kojoj su sudionici javne rasprave iznosili svoje komentare i sugestije.

Na javnoj raspravi je bilo prisutno deset sudionika koji su posebno naglasili probleme koji otežavaju razvoj Općine Hrvatska Dubica te su istaknuti problemi na koje predstavnici Općine Hrvatska Dubica zajedno s općinskim načelnikom nemaju utjecaja, a to su:

- Nedostatak broja stanovnika na području Općine.
- Zabrana šljunčarenja na Uni, te ne izdavanje koncesija za šljunčarenje gospodarskim subjektima, onemogućava korištenje rijeke Une u turističke svrhe. Iz razloga što se svake godine smanjuje dubina korita i povećava rizik od poplava. Nadležnost nad šljunčarenjem imaju Hrvatske vode, te se plaćaju usluge produbljivanja korita gospodarskim subjektima, a ne da se naplati javna koncesija za korištenje šljunka. Iako se šljunčarenjem bave gospodarski subjekti u BiH i prodaju taj šljunak u RH.
- Također Općina ne može investirati u turističku infrastrukturu na obali rijeke Une iz razloga što nema ingerenciju na tom području odnosno nije vlasnik zemljišta te je zbog većeg rizika poplava vjerojatnost da voda u slučaju poplava uništi izgrađenu turističku infrastrukturu.
- Mali izvorni proračun Općine Hrvatska Dubica, s obzirom na mali broj stanovnika i ne razvijeno gospodarstvo.
- Sve promjene je nemoguće pokrenuti bez veće intervencije nacionalne vlasti jer se u Općini Hrvatska Dubica osjeća svaka promjena na nacionalnoj razini koja paralizira rad općine. Promjene su moguće jedino na dugi rok.
- Područje Općine Hrvatska Dubica nalazi se u graničnom pojasu, te je korištenje obalnog pojasa i rijeke Une otežano zbog koridora zaštite granica.

Također je napomenuto da su u SRP-u navedeni projekti kojima je definirano uređenje cestovne infrastrukture, a u funkciji su razvoju turizma i imaju ulogu protupožarnog puta jer većim dijelom prolaze kroz šumsko područje.

12. PROVOĐENJE, PRAĆENJE I AŽURIRANJE

Općina Hrvatska Dubica zbog svog geografskog položaja i još uvijek vidljivih ratnih posljedica te nerazvijenog gospodarstva i smanjenog broja stanovništva, a posebno radno aktivnog stanovništva, nije u mogućnosti samostalno financirati razvojne projekte definirane SRP-om, nego ovisi isključivo o vanjskim sredstvima financiranja. Stoga su opravdana očekivanja za financiranje većine ovih projekata kroz financijska sredstva EU i nadležnih ministarstava. Također je važno napomenuti da je potrebno izgraditi vlastite ili pronaći partnere s kojima će se provesti svi navedeni projekti u SRP-u.

Zato je izuzetno važan korak provođenja, praćenja i ažuriranja SRP-a. Kako bi sustav provođenja, praćenja, ali i ažuriranja SRP-a imao svoju stvarnu ulogu, potrebno je imenovati osobu iz Općine Hrvatska Dubica koja će voditi računa o provedbi SRP-a i dinamici provedbe predloženih projekata, te voditi računa da se osiguraju vlastita sredstva kod donošenja godišnjeg proračuna Općine Hrvatska Dubica. Osoba zadužena za provedbu SRP-a je potrebna za ostvarivanje postavljenih ciljeva, razvojnih prioriteta, mjera i aktivnosti, a sve u svrhu ostvarenja razvojne vizije.

Uloga konzultanta je da kvartalno komunicira s predstavnicima Općine Hrvatska Dubica i informira se o provedbi SRP-a te da se sastane s predstavnicima Općine i analizira do sada učinjene korake u provedbi, a definirane u SRP-u, te da ukazuje na povezivanje s proračunom i prati plan provedbe SRP-a.

Dugoročno bi Općina Hrvatska Dubica trebala imati zaposlenu osobu ili vanjskog suradnika zaduženog za vanjske izvore financiranja, kao što su ministarstva, fondovi i EU fondovi, koja bi pripremala dogovorene projekte proizašle iz SRP-a za Općinu Hrvatska Dubica.

Obzirom da SRP pripada dinamičkoj makro-strategiji potrebno je svake godine pratiti i ažurirati aktivnosti SRP-a kako bi se što kvalitetnije odgovorilo na zatečeno stanje u okruženju. Ažuriranje može znatnije utjecati na ostvarenje i neostvarenje ciljeva zacrtanih u SRP-u te pozitivno ili negativno utjecati na ostvarenje vizije razvitka.

Najvažnije je napomenuti kako je nositelj svake aktivnosti **čovjek**. Bez ljudi s visokom motivacijom i potrebnim znanjem, jako je teško pokrenuti bilo kakve promjene. Jedan od ciljeva SRP-a upravo je identificirati te ljude, takozvane "POKRETAČE" u zajednici, kako bi ostvarenje postavljene vizije bilo što realnije moguće provedivo.

„Onoliko koliko posiješ, toliko ćeš i požeti „

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Izrada Strateškog razvojnog programa Općine Hrvatska Dubica

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja